

Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet

Hyväksytty Kirkon eläkerahaston johtokunnassa 3.10.2018

Sisältö

1 Johdanto	3
2 Sijoitustoiminnan lähtökohdat	3
3 PRI-periaatteet ohjaavana kehyksenä	5
4 Vastuullinen yritys sijoituskohteena.....	6
5 Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat	8
5.1 Vastuullisuusanalyysi	8
5.2 Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen.....	9
Suora vaikuttaminen	9
Epäsuora vaikuttaminen	10
5.3 Vaikuttavuussijoittaminen	11
6 Omaisuudenhoitajan valinta ja seuranta.....	12
7 Vastuullinen sijoittaminen käytännössä.....	14
7.1 Osakesijoitukset	14
7.2 Korkosijoitukset	15
7.3 Vaihtoehtoiset sijoitukset	15
8 Raportointi.....	17
9 Päätöksentekoprosessi	18

1 Johdanto

Kirkon eläkerahasto on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Vastuullisen sijoittamisen avulla varmistetaan sijoituksille hyvä tuotto sekä hallitaan sijoitusriskejä tehokkaasti. Eläkerahasto haluaa kaikessa sijoitustoiminnassaan ottaa huomioon ESG-näkökohdat eli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät asiat.

Vastuullinen sijoittaminen valtavirtaistuu niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Kirkon eläkerahasto haluaa olla aktiivisesti mukana lisäämässä tietoisuutta vastuullisesta sijoittamisesta toimimalla avoimesti, jakamalla tietoa eri foorumeissa ja tekemällä yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa. Näiden ohjeiden tarkoituksena on luoda suuntaviivat eläkerahaston vastuulliselle sijoitustoiminnalle sekä avata eläkerahaston odotuksia omaisuudenhoitajille ja yrityksille.

Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet ohjaavat ensisijaisesti eläkerahaston sijoitustoimintaa. Ohjeet toimivat esimerkkinä myös seurakunnille ja muille evankelis-luterilaisen kirkon piirissä toimiville sijoittajille. Eläkerahasto päivitti vastuullisen sijoittamisen ohjeitaan edellisen kerran vuonna 2014. Tämän jälkeen eläkerahasto on julkaissut erillisen ilmastonmuutosstrategian joulukuussa 2016.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon eettiset arvot muodostavat pohjan Kirkon eläkerahaston vastuulliselle sijoitustoiminnalle. Eläkerahasto keskittyy erityisesti vastuullisesti toimivien sijoituskohteiden suosimiseen ja yritysten toimintatapoihin vaikuttamiseen. Omaisuudenhoitajavalinta ja yhteistyön kehittäminen ovat keskeinen osa eläkerahaston vastuullista sijoitustoimintaa.

Vastuullisen sijoittamisen ohjeet hyväksyttiin Kirkon eläkerahaston johtokunnassa 3.10.2018. Ohjeiden päivityksestä vastasi johtokunnan asettama vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Ohjeet päivitetään tarpeen mukaan ja johtokunta seuraa toiminnan edistymistä julkaisemalla vuosittaisen vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksen. Lisäksi eläkerahasto liittää vastuullisen sijoittamisen tavoitteet vuosittaiseen sijoitussuunnitelmaansa.

2 Sijoitustoiminnan lähtökohdat

Kirkon eläkerahaston tehtävänä on turvata kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksaminen ja tasata seurakuntien eläkemaksun kehitystä tulevaisuudessa. Vuonna 1991 perustettu eläkerahasto saa varansa eläkemaksuista ja sijoitustoiminnan tuotoista. Vuodesta 2016 lähtien eläkerahastosta on maksettu ulos enemmän eläkkeitä kuin eläkemaksuja on kertynyt rahastoon, joten osa eläkkeistä rahoitetaan eläkerahaston sijoitustuotoilla. Evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöiden eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (JuEL).

Kirkon eläkerahasto sijoittajana

Kirkon eläkerahaston sijoituksista vastaa sijoitusyksikkö, jonka toimintaa valvoo eläkerahaston johtokunta. Eläkerahasto on muiden eläkesijoittajien tapaan pitkän aikavälin sijoittaja, jonka sijoitukset voivat lyhyellä tähtäimellä altistua merkittävillekin arvon muutoksille. Pitkästä sijoitusperiodista huolimatta eläkerahaston tulee huolehtia jatkuvasti sijoitusriskien riittävästä hallinnasta. Sijoitusten tulee olla koko ajan hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken.

Eläkerahaston strategiassa määritelty pitkän aikavälin reaalituottotavoite on 3,5 prosenttia riskitasolla 9,5 prosenttia. Eläkerahasto on hajauttanut sijoituksiaan osake-, korko- ja vaihtoehtoihin sijoituksiin.

Eläkerahasto käyttää pääsääntöisesti sijoitusrahastoja sijoitustoiminnassaan. Eläkerahaston sijoitusyksikön tehtävä on valita menestyviä, vastuullisesti toimivia rahastoja ja omaisuudenhoitajia yhteistyökumppaneikseen ja tehdä yhteistyötä heidän kanssaan vastuullisuusperiaatteiden noudattamiseksi ja siihen liittyvän toiminnan kehittämiseksi. Salkun vastuullisuustarkastelun ja vaikuttamistoiminnan osalta eläkerahasto voi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

Arvot ja etiikka

Kirkkohallituksen strategiassa määritellyt arvot näkyvät Kirkon eläkerahaston perustehtävässä hoitaa eläkevaroja tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Sijoitusyksikkö vastaa avoimesti kaikkiin kysymyksiin henkilökunnalle, eläkkeensaajille, seurakunnille ja medialle. Julkisen toimijana eläkerahastolle on tärkeää, että sijoitustoiminta on läpinäkyvää ja oikeudenmukaista. Yksikössä noudatetaan vastuullisen sijoittamisen ohjeita ja YK:n tukemia vastuullisen sijoittamisen periaatteita (PRI).

Luterilainen etiikka perustuu kultaiseen sääntöön, joka on yleisinhimillisesti hyväksytty maailmassa. Se on ilmaistu Matteuksen evankeliumissa Jeesuksen sanomana näin: ”Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille (Matt. 7:12)”. Jumala on luodessaan ihmisen asettanut hänen sydämeensä tiedon siitä, miten meidän tulee kohdella toisiamme. Kultaisen säännön siirtäminen käytäntöön ei ole suoraviivaista, vaan sitä sovellettaessa asetetaan toisen ihmisen ja toisten ryhmien asemaan ja pyritään miettimään, mikä on näiden toisten todellista hyvää niiden omasta näkökulmasta. Omistajana ja sijoittajana Kirkon eläkerahasto huomioi keskeiset sidosryhmänsä – eli ne, joihin sijoituspolitiikalla on vaikutuksia – ja miettii niiden edun toteutumista.

3 PRI-periaatteet ohjaavana kehyksenä

Kirkon eläkerahaston vastuulliset sijoitusperiaatteet ovat keskeinen osa sijoitustoimintaa. Eläkerahasto on vuodesta 2008 sitoutunut YK:n tukemiin PRI-periaatteisiin ja on rakentanut vastuullisen sijoittamisen toimintansa näiden periaatteiden ympärille. PRI-periaatteet auttavat eläkerahastoa vastuullisen sijoitustoiminnan toteutuksessa.

PRI-periaatteiden allekirjoittajana Kirkon eläkerahasto:

1. Liittää ESG-näkökohdat osaksi sijoitustutkimusta ja päätöksentekoprosesseja

- Laadimme vuosittaisen sijoitussuunnitelman, johon sisältyy vastuullisen sijoittamisen tavoitteet.
- Erillinen ilmastonmuutosstrategia ohjaa ilmastonmuutostyöskentelyämme.
- Eläkerahaston tiimissä kaikilla on vastuu vastuullisen sijoittamisen kehittämisestä omalla tehtävälueellaan.
- Sisällytämme ESG-kriteerejä omaisuudenhoitajavalintaan.
- Teemme yhteistyötä vain omaisuudenhoitajien kanssa, jotka ovat sitoutuneet vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

2. Toimii aktiivisena omistajana ja soveltaa ESG-näkökohtia omistajakäytäntöihin

- Meillä on aktiivisen omistajuuden ja vaikuttamisen periaatteet, jotka ohjaavat omistajakäytäntöjä ja vaikuttamistoimintaa.
- Käymme jatkuvaa vuoropuhelua kotimaisten ja ulkomaisten yritysten kanssa keskeisistä vastuullisuusteemoista.
- Osallistumme kotimaisten yritysten yhtiökokouksiin.
- Seuraamme säännöllisesti sijoitussalkkumme sisältöä ja mahdollisia normirikkomuksia.

3. Edistää sijoituskohteiden asianmukaista ESG-raportointia

- Tuemme sijoittaja-aloitteita, joiden tavoitteena on edistää yritysten vastuullisuusraportointia.
- Seuraamme säännöllisesti omaisuudenhoitajien vastuullisen sijoitustoiminnan kehittymistä ja kannustamme heitä raportoimaan sijoitustoimintansa ESG-vaikutuksista.

4. Edistää vastuullisen sijoittamisen periaatteiden hyväksymistä ja käyttöönottoa sijoitustoimialalla

- Nostamme ESG-asiat esiin tarjouspyyntövaiheessa ja suosimme PRI-periaatteita noudattavia omaisuudenhoitajia.
- Osallistumme alan seminaareihin ja pidämme luentoja vastuullisesta sijoittamisesta muille sijoittajille ja opiskelijoille.
- Ylläpidämme tietoa vastuullisesta sijoittamisesta verkkosivuillamme.

5. Tekee yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa edistääkseen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa

- Osallistumme aktiivisesti Finsif ry:n toimintaan ja noudatamme PRI-periaatteita.
- Teemme yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa ja kannustamme heitä sijoittamaan vastuullisesti.
- Jaamme tietoa seurakunnille ja pidämme säännöllistä yhteyttä muihin kirkkosijoittajiin.

6. Raportoi toimistaan ja työnsä edistymisestä vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteuttamisessa

- Liitämme ESG-arvioinnin sijoitusrahastojemme kuukausi- ja vuosiseurantaan.
- Julkaisemme vuosittaisen vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksen.
- Raportoimme osake- ja korkosijoitusten hiilijalanjäljen.
- Raportoimme vuosittain PRI:lle vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteutumisesta.

4 Vastuullinen yritys sijoituskohteena

Kirkon eläkerahasto haluaa sijoitustoimintansa kautta edistää vastuullista yritystoimintaa ja vastuullisesti toimivien yritysten menestymistä. Seuraavat toimintatavat kuvaavat eläkerahaston näkemystä vastuullisesta yritystoiminnasta:

Lakien ja kansainvälisten normien noudattaminen on vastuullisen yritystoiminnan minimivaatimus. Kirkon eläkerahasto suosittelee, että yritykset sitoutuvat *YK:n Global Compact* –aloitteeseen ja noudattavat *OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille*. Vastuullisesti toimivat edelläkävijäyritykset ylittävät normien ja lakien vaatimukset ja luovat pohjaa tulevalle normiohjaukselle.

Positiivinen vaikutus. Vastuulliset yritykset huomioivat luonnonvarojen käytössä tulevien sukupolvien tarpeita ja oikeuksia, sekä minimoivat tietoisesti toimintansa haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Edelläkävijäyritykset valjastavat markkinavoimat luodakseen ratkaisuja kestäväen kehityksen haasteisiin.

Sidosryhmälähtöinen ajattelutapa. Vastuullisesti toimivan yrityksen odotetaan ottavan toiminnassaan ja sen kehittämisessä huomioon sidosryhmien odotukset. Vastuullisen liiketoiminnan lähtökohtana on näkemys siitä, että yrityksellä on yhteiskunnassa muitakin tehtäviä ja velvoitteita kuin tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Sidosryhmälähtöisessä johtamisessa otetaan huomioon omistajien etujen lisäksi muiden yrityksen sidosryhmien näkökulma, minkä uskotaan olevan hyödyllistä pitkällä tähtäimellä myös osakkeenomistajille. Yritys on vastuussa toimintansa aiheuttamista myönteisistä, mutta myös kielteisistä vaikutuksista niissä yhteisöissä, joissa se toimii. Tämä tarkoittaa, että yritys vastaa myös yhteistyökumppaneidensa kuten alihankkijaverkoston toimenpiteistä.

Johdon sitoutuminen. Vastuullisessa liiketoiminnassa on kyse strategiasta, jossa vastuullisuus sisällytetään yrityksen johtamisjärjestelmään ja sitä kautta toimintaohjeisiin, toimenkuviin ja tarvittaessa tulosohtaukseen sekä palkitsemisjärjestelyihin. Hallituksen ja ylimmän johdon sitoutuminen on edellytyksenä sille, että vastuullisuus läpäisee koko organisaation. Koulutuksella ja sisäisellä viestinnällä varmistetaan, että koko henkilöstö tietää ja tunnistaa vastuullisuuden vaatimukset yrityksessä ja omassa työssään.

Ilmastonmuutos. Ilmastonmuutos on globaali muutosilmiö, joka tulevaisuudessa vääjäämättä vaikuttaa maailman yhteiskuntaan ja yrityksiin. Ilmastonmuutoksen hidastamiseksi yritysten tulee vähentää kasvihuonekaasujen tuottamista ilmakehään. Vastuullinen yritys valmistautuu ennakoivasti ilmastonmuutoksen tuomiin riskeihin ja mahdollisuuksiin ja liittyy tämän työskentelyn osaksi strategiaansa.

Verovastuullisuus. Vastuullisesti toimiva yritys noudattaa verosuunnittelussaan lakia ja myös sen tavoitetta. Kirkon eläkerahasto pitää tärkeänä, että veronmaksu kuvastaa yrityksen taloudellista toimintaa ja veroja maksetaan eri toimintamaissa niissä tapahtumavan tosiasiallisen aktiviteetin mukaisesti.

Avoin viestintä. Yrityksen vastuullisuus on uskottavaa, jos yritys pystyy osoittamaan, että vastuullisuuden vaatimukset ovat johtaneet todellisiin strategisiin muutoksiin. Sanat täydentävät tekoja: avoimuus ja sidosryhmien tarpeet huomioiva viestintä rakentaa luottamusta. Yritys, joka osoittaa pitävänsä kiinni arvoistaan, korjaavansa toimintatapojaan tarpeen mukaan ja ennakoivansa huolellisesti yhteiskuntaan, ympäristöön ja poliittisiin oloihin liittyviä riskejä, osoittaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Raportointi. Sijoittaja tarvitsee luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa yrityksistä sijoituspäätöksen tekemiseksi. Kirkon eläkerahasto suosittelee, että yritykset raportoivat ilmastonmuutostyöskentelystään Carbon Disclosure Projectille. Lisäksi yrityksiä kannustetaan raportoimaan toiminnastaan Global Reporting

Initiativen (GRI) mukaisesti. Avoimeen viestintään kuuluu myös yrityksen veropolitiikasta ja verojalanjäljestä raportointi.

5 Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Kirkon eläkerahasto soveltaa useita eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ja yhdistelee niitä eri tavoin. Vastuullisen sijoittamisen eri lähestymistavat eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan ne lähestyvät aihetta eri näkökulmista. Eläkerahaston tapauksessa lähestymistapojen käyttö riippuu omaisuuslajista sekä siitä onko kyseessä suora vai epäsuora sijoitus. Eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ovat vastuullisuusanalyysi, aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen, sekä vaikuttavuussijoittaminen.

	VASTUULLISUUSANALYYSI				AKTIIVINEN OMISTAJUUS		VAIKUTTAVUUS-SIJOITTAMINEN
	Normi-Tarkastelu	ESG-Integrointi	Kestävän Kehityksen teema	Pois-sulkeminen	Vaikuttamis-Keskustelut	Yhtiökokous-Osallistuminen	Vaikuttavuus-sijoittaminen
Suorat Osakesijoitukset	●	●		●	●	●	
Osakerahastot	●	●	●	●	●	●	
Korkorahastot	●	●		●	●		●
Vaihtoehtoiset sijoitukset		●	●	●	●		●

Kuva: Yhteenvedo eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista ja niiden käytöstä eri omaisuusluokissa. Merkintä tarkoittaa, että lähestymistapa on käytössä kyseisessä omaisuusluokassa. Lähestymistavan käyttö ja muoto vaihtelevat rahastoittain.

5.1 Vastuullisuusanalyysi

Vastuullisuusanalyysissä arvioidaan sijoituskohteiden vastuullisuutta eri ESG-kriteerien mukaan ja yrityksiä voidaan tämän tiedon perusteella suosia tai välttää. Vastuullisuusanalyysin työskentelytavat ja menetelmät vaihtelevat rahastokohtaisesti. Seuraavaksi on listattu esimerkkejä eri menetelmistä:

Normiperusteinen tarkastelu. Sijoittaja arvioi yritysten vastuullisuutta YK:n ja OECD:n kansainvälisten normien noudattamisen kautta. Normit käsittävät muun muassa YK:n sopimukset ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruptiosta ja ympäristön suojelusta. Eläkerahasto tarkastelee salkkuaan säännöllisesti normiperusteisesti. Mikäli tässä seurannassa löytyy rikkomustapauksia, ryhdytään vaikuttamistoimenpiteisiin.

ESG-integrointi. Sijoittaja sisällyttää ESG-asiat sijoitusanalyysiin rinnakkain perinteisten taloudellisten mittareiden kanssa. Eläkerahasto suosii omaisuudenhoitajia, jotka aktiivisesti seuraavat yritysten ESG-asioita osana sijoitustoimintaa ja pyrkivät ymmärtämään ESG-asioiden vaikutuksia yrityksen tuotto- ja riskinäkömiin.

Temaattinen sijoittaminen. Sijoittaja suosii tietyn toimialan yrityksiä tai kestävää kehitystä tukevia tuotteita tai palveluita tarjoavia yrityksiä. Eläkerahaston käyttämiä teemoja ovat mm. ilmastonmuutos, metsä, uusiutuvat energiamuodot ja yhteiskunnan demograafisen kehityksen tuomat muutokset.

Yritysten poissulkeminen. Sijoittaja poistaa sijoitusuniversumista kiistanalaisiksi tai epäeettisiksi määriteltyjä tuotteita ja palveluita valmistavia yrityksiä. Eläkerahasto välttää suoria sijoituksia alkoholia, tupakkaa ja

aseita valmistaviin yrityksiin sekä uhkapeleihin, aikuisviihteeseen ja fossiilisiin polttoaineisiin keskittyviin yrityksiin.

5.2 Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen

Vaikuttamistoiminnan avulla Kirkon eläkerahasto haluaa paitsi kantaa vastuunsa omistajana edistämällä yritysten vastuullista toimintaa, myös varmistaa sijoituskohteidensa kestäväää arvonkehitystä pidemmällä aikavälillä. Jotta tämä olisi mahdollista, sijoituskohteina olevien yritysten on toimittava pitkäjänteisesti ja hallittava riskit omistajien edun mukaisesti.

Eläkerahaston lähtökohtana on keskustella yritysten kanssa toimintatapojen muuttamiseksi. Arvopapereista luopuminen johtaa harvemmin muutoksiin yritysten toiminnassa ja silloin myös luovutaan kaikista omistajuuden oikeuksista. Tuloksettomana vaikuttamiskeskustelun jälkeen voidaan harkita omistuksesta luopumista.

Eläkerahasto tekee sekä *suoraa* että *epäsuoraa* vaikuttamista. Suorassa vaikuttamisessa eläkerahasto osallistuu yhtiökokouksiin ja keskustelee yritysten kanssa. Epäsuorassa vaikuttamisessa omaisuudenhoitaja tai konsultti käy keskustelua yritysten kanssa ja osallistuu yhtiökokouksiin eläkerahaston puolesta. Suora vaikuttaminen keskittyy kotimaisiin yrityksiin, koska läheisyyden takia keskusteluyhteyden luominen on helpompaa. Kansainvälisellä tasolla eläkerahasto käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

Suora vaikuttaminen

Kirkon eläkerahaston edustaja voi käyttää äänestysoikeutta yritysten yhtiökokouksissa tai keskustella suoraan yritysedustajien kanssa yritystapaamisissa tai -seminaareissa.

Yhtiökokousosallistuminen. Eläkerahasto osallistuu kotimaisten pörssiyritysten yhtiökokouksiin yhteistyössä omaisuudenhoitajiensa kanssa. Eläkerahasto neuvottelee vuosittain omaisuudenhoitajien kanssa tulevasta yhtiökokouskaudesta ja siihen liittyvistä teemoista. Eläkerahasto on laatinut erilliset toimintaohjeet yhtiökokousedustajalle. Yhtiökokouskauden päätyttyä raportoidaan tärkeimmistä havainnoista.

Kirkon eläkerahasto perustaa omistajaohjauksensa *OECD:n omistajaohjauksen periaatteille - OECD Principles of Corporate Governance (2015)*. Lisäksi eläkerahasto kannattaa 1.10.2015 hyväksyttyä *Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia* ja suosittelee sen periaatteiden noudattamista soveltuvin osin myös ei-listatuille yhtiöille.

Kirkon eläkerahasto haluaa omistajaohjauksessa painottaa erityisesti seuraavia näkökohtia:

- kohtuullisuus yritysjohdon ja hallituksen palkitsemisessa
- hallituksen monimuotoisuus ja resurssien riittävyys
- pitkäjänteinen henkilöstöpolitiikka
- julkinen, ennakoitavissa oleva osinkopolitiikka
- läpinäkyvä ja kattava talous- ja vastuullisuusraportointi.

Kirkon eläkerahasto kannustaa yhtiöitä huomioimaan hyviä yhtiökokouskäytäntöjä. Tämä tarkoittaa muun muassa läpinäkyviä perusteluja esityslistan sisällöstä ajoissa ennen yhtiökokouspäivää.

Yritystapaamiset. Henkilökohtaiset tapaamiset yrityksen johdon tai muiden edustajien kanssa antavat hyvät edellytykset vuoropuheluun, joka ei ole mahdollinen yhtiökokouksissa. Eläkerahasto voi osallistua tapaamisiin yhdessä konsultin, omaisuudenhoidajan tai muiden omistajien kanssa. Vuoropuhelua voidaan myös käydä yritysten kanssa järjestämällä seminaareja ja muita tilaisuuksia.

Epäsuora vaikuttaminen

Kirkon eläkerahaston epäsuoraan vaikuttamiseen kuuluvat kansainvälisten vaikuttamistapausten valitseminen, ennakoiva teemavaikuttaminen sekä sijoittaja-aloitteisiin osallistuminen.

Kansainvälisten vaikuttamistapausten valinta. Eläkerahasto seuloo kaikki osake- ja korkosijoituksensa kahdesti vuodessa, jotta saadaan ajantasainen kokonaiskuva sijoitussalkun sisällöstä. Ulkopuolisen seulonta- ja vaikuttamispalvelun avulla eläkerahasto pystyy tunnistamaan sijoitussalkun kansainväliset sopimusrikkomustapaukset, jotka koskevat YK:n sopimuksia ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruption ja lahjonnan vastaisesta toiminnasta sekä ympäristön suojelusta.

Seulontatulokset toimivat epäsuoran vaikuttamistoiminnan lähtökohtana. Eläkerahasto osallistuu seulonta- ja vaikuttamispalveluntarjoajan välityksellä vaikuttamiskeskusteluihin vakavimpien normirikkomustapausten kanssa. Vaikuttamiskeskusteluja on useita kymmeniä vuoden aikana ja niihin osallistuu myös muita sijoittajia. Vuoropuhelun vaikuttavuus paranee sijoittajamäärän ja omistusosuuden lisääntyessä. Ulkopuolisen vaikuttamispalvelun käyttäminen on pienillä resursseilla toimivalle sijoittajalle kustannustehokas tapa käydä keskustelua kansainvälisten yritysten kanssa.

Vuoropuhelu yritysten kanssa tapahtuu kirjeiden, puhelinkonferenssien ja tapaamisten välityksellä. Vaikuttamiskeskustelun suunnitteluvaiheessa seulonta- ja vaikuttamispalveluntarjoaja laatii listan toimenpiteistä, joita yrityksen tulisi suorittaa toimintansa puutteiden korjaamiseksi ja uusien ongelmien välttämiseksi. Toteutuneita toimenpiteitä käytetään vaikuttamiskeskustelussa edistymisen merkinä. Yritys poistuu seurantalialta ja vaikuttamiskeskustelu päättyy, kun kaikki toimenpiteet ovat suoritettu.

Vaikuttamistoiminta vaatii johdonmukaisuutta ja kärsivällisyyttä. Kaikki tapaukset ovat erilaisia, ja positiivisten tulosten saavuttaminen voi kestää jopa vuosia. Joskus vaikuttamisyrityksillä ei pystytä muuttamaan yrityksen toimintaa ja silloin voi tulla kyseeseen luopua sijoituksesta kokonaan. Kirkon eläkerahasto sijoittaa kansainvälisille markkinoille sijoitusrahastojen kautta, eikä yksittäisestä arvopaperista luopuminen ole aina mahdollista. Siksi seulontatulokset ja niiden käsittely ovat pysyvä osa omaisuudenhoidajatapaamisia.

Ennakoiva teemavaikuttaminen. Eläkerahasto osallistuu ennakoivaan vaikuttamistoimintaan, jossa yrityksiin pyritään vaikuttamaan rakentavalla tavalla, tulevaisuuden vastuullisuushaasteita ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteita huomioiden. Vaikuttamistoimintaa tehdään ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Vaikuttamistoimintaan valitaan erityisiä vastuullisuusteemoja, joiden piirissä pyritään kehittämään yritysten toimintatapoja. Esimerkkinä voidaan mainita yrityksiin kohdistuva hiiliriski sekä verovastuullisuuteen ja puhtaan veden saatavuuteen liittyvät teemat. Yhden vaikuttamishankkeen kesto on noin 2-3 vuotta. Jokaiseen teemavaikuttamishankkeeseen osallistuu useita instituutiosijoittajia.

Sijoittaja-aloitteisiin osallistuminen. Sijoittaja-aloitteessa joukko sijoittajia yhdistää voimavaransa yhteisen viestin esiintuomiseksi yritykselle. Yleensä yksi omistaja tai joukko omistajia toimivat aloitteen perustajina ja toimeenpanijoina. Sijoittaja-aloitteeseen voi osallistua suuri määrä omistajia, ja sen tarkoitus on

mahdollisimman laajalla ja vaikutusvaltaisella omistajapohjalla saada yrityksen johto muuttamaan yrityksen toimintatapoja.

Kansainvälisten sijoittaja-aloitteiden kautta eläkerahasto on esimerkiksi mukana kehittämässä yritysten raportointikäytäntöjä. Vastuullisen sijoittajan suurimpia haasteita on saada luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa yritysten kestävästä toiminnasta. Eläkerahasto on vuodesta 2007 lähtien tukenut CDP:tä ja sen hallinnoimia aloitteita, kuten *CDP Water Disclosure* ja *CDP Carbon Action*. CDP:n kautta eläkerahasto on mukana kehittämässä yritysten ilmastomuutostyöskentelyä ja raportointia. Aloitteet tähtäävät laadukkaampaan yritysraportointiin ja siihen liittyvien tavoitteiden asettamiseen. Aloitteiden tarkoitus on lisäksi ohjeistaa yrityksiä luonnonvarojen ja energian kestävämpään käyttöön sekä informoida kasvihuonekaasupäästöjen ilmastovaikutuksista.

Ilmastomuutosstrategian julkaisemisen myötä eläkerahasto on sitoutunut eri ilmastomuutostyökaluihin, kuten hiilijalanjälkiraportointiin ja vaikuttamiseen. *Montréal Carbon Pledge* –aloitteen allekirjoittajana eläkerahasto on sitoutunut raportoimaan sijoitustensa hiilijalanjäljen vuosittain. Eläkerahasto osallistuu myös *Climate Action 100+* aloitteeseen, jonka tavoitteena on vaikuttaa maailman sataan eniten kasvihuonekaasuja tuottavaan yhtiöön. Päämääränä on hillitä yhtiöiden päästöjä sekä vahvistaa yhtiöiden ilmatoriskeihin liittyvää taloudellista raportointia ja hallintoa.

Sijoittaja-aloitteiden teemat, kestot ja resurssivaatimukset vaihtelevat. Aloitteet voivat koskea yritysten vastuullisuutta yleisellä tasolla, kuten kansainvälisten sopimusten ja normien noudattaminen. Aloitteet voivat myös keskittyä pienempään yritysjoukkoon, yksittäiseen yritystapaukseen tai teemaan, jossa halutaan muuttaa yrityksen nykyistä toimintatapaa vastuullisempaan suuntaan. Osallistuminen on yleensä ilmaista, mutta se edellyttää sijoittajalta tietyn työpanoksen. Sijoittaja-aloitteiden tuloksia voidaan mitata esimerkiksi kohdeyritysten vastausprosentilla tai mittaamalla yritysten suorittamat toimenpiteet eri suositusten kohdalla.

Eläkerahaston tavoite on vuosittain osallistua 2-4 aloitteeseen omien resurssien puitteissa.

5.3 Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittamisella (engl. *impact investing*) tarkoitetaan sijoituksia yrityksiin, organisaatioihin tai rahastoihin, joiden tarkoituksena on tehdä mitattavissa olevaa sosiaalista tai ympäristöllistä muutosta sijoitustuottojen rinnalla. Vaikuttavuussijoittamiseen liittyviä sijoitusmuotoja kirkon eläkerahastossa ovat esimerkiksi erilaiset mikrolainat ja vihreät obligaatiot. Eläkerahasto seuraa aktiivisesti vaikuttavuussijoittamista ja sen eri muotojen kehitystä.

6 Omaisuudenhoitajan valinta ja seuranta

Omaisuudenhoitajan valintaprosessi on vastuullisen sijoittamisen kannalta kriittinen vaihe. ESG-asiat ja siihen liittyvät vaatimukset tulee arvioida perusteellisesti juuri yhteistyökumppanin valintavaiheessa.

Eläkerahasto liittyy vastuullisen sijoittamisen ohjeensa kaikkiin tarjouspyyntöihin, jotta tarjouskilpailuun osallistuvat omaisuudenhoitajat ymmärtävät eläkerahaston odotukset suhteessa tarjottuun sijoitusstrategiaan. Eläkerahasto pyrkii omalta osaltaan selvittämään omaisuudenhoitajan vastuullisen sijoitusfilosofian ja voidaanko tarjottava tuote hyväksyä osaksi eläkerahaston sijoitussalkkua.

Omaisuudenhoitajalla ei tarvitse olla kaikkia vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä prosesseja käytössä yhteistyön alusta alkaen, vaan eläkerahasto voi myös rakentaa näitä käytäntöjä yhteisvoimin omaisuudenhoitajan kanssa. Omaisuudenhoitajan sitoutuminen PRI-periaatteisiin on hyvä lähtökohta.

Eläkerahasto arvioi ja seuraa omaisuudenhoitajien vastuullisen sijoittamisen valmiutta seuraavilla osa-alueilla:

1. Varainhoitajan ESG-profiili

Vastuullinen sijoittaja hoitaa myös omat yritysvastuunasiat hyvin. Eläkerahasto edellyttää omaisuudenhoitajiltaan vastuullista ympäristö- ja henkilöstöpolitiikkaa sekä hyvää hallintotapaa.

2. Periaatteet ja sisäiset prosessit

Eläkerahasto selvittää millä tavalla vastuullinen sijoitustoiminta soveltuu omaisuudenhoitajan sijoitusfilosofiaan. Julkisesti saatavissa oleva vastuullisen sijoittamisen ohjeistus ja omistajaohjauspolitiikka ovat ensimmäinen osoitus siitä, että omaisuudenhoitaja on sitoutunut toimintaansa ja sen kehittämiseen. Eläkerahastoa kiinnostaa myös, miten ohjeistuksen noudattamista seurataan organisaatiossa ja kenen vastuulla sen toteuttaminen on.

Sitoutunut omaisuudenhoitaja viestii vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoistaan niin henkilöstölle, asiakkaille kuin yhteistyökumppaneille ja muille sidosryhmille. Aktiiviset omaisuudenhoitajat osallistuvat myös resurssien puitteissa eri vastuullisen sijoittamisen aloitteisiin tai foorumeihin, joissa verkostoidutaan ja haetaan uusia sijoitusideoita.

3. Resurssit ja osaaminen

Eläkerahastoa kiinnostaa erityisesti, miten sijoitustiimin tehtäväjako toimii ESG-analyysin suhteen, millä tasolla tämä osaaminen on ja millä tavalla sitä kehitetään. Moni omaisuudenhoitaja käyttää ulkopuolisia ESG-palveluntarjoajia, ja eläkerahasto selvittää miten ESG-tietoja käytetään osana sijoitustoimintaa. Eläkerahaston tavoite on, että vastuullisuusnäkökulmat toimivat lähtökohtana kaikissa sijoitusanalyysissä eikä pelkästään erillisenä arviointivaiheena. Salkunhoitajilla ja analytikoilla tulisi olla oma näkemys eri toimialojen ja yritysten keskeisimmistä vastuullisuusnäkökulmista – ja omaisuudenhoitaja tulisi kannustaa henkilökuntansa sisällyttämään ESG-asioita sijoitusanalyysiin.

4. ESG-integrointi

Eläkerahasto pyrkii selvittämään, mitkä ESG-asiat ovat relevantteja omaisuudenhoitajan sijoitusanalyysissä. Seuraava askel on selvittää, millä tavalla ESG-asiat liitetään sijoituspäätöksentekoon ja miten tämä on vaikuttanut omaisuudenhoitajan sijoitusperformanssiin. Yksi keino selvittää asiaa on pyytää omaisuudenhoitajalta konkreettisia esimerkkejä ESG-asioiden vaikutuksista yksittäisiin sijoituspäätöksiin, niin yritys- kuin toimialakohtaisesti.

5. Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen

Eläkerahasto pyrkii ymmärtämään omaisuudenhoitajan omistajaohjauspolitiikan sisältöä sekä käytännön toteutumista. Pyytämällä yksityiskohtaisempia esimerkkejä käydyistä ESG-keskusteluista ja muista vaikuttamisprosesseista, eläkerahasto selvittää, miten omaisuudenhoitaja yhdistää vaikuttamistoimintansa sijoituspäätöksentekoon. Eläkerahasto suosii omaisuudenhoitajia, jotka hyödyntävät omistajaoikeuksiaan ja tuovat ESG-asiat johdonmukaisesti esiin yritystapaamisissa. Aktiiviset omistajakäytännöt kuten yhtiökokousosallistuminen ovat hyvin työvoimaintensiivistä toimintaa ja eläkerahasto hyväksyy, etteivät kaikki omaisuudenhoitajat pysty tällaisiin käytäntöihin sitoutumaan. Lisäksi tulee huomioida, että käytettävissä olevat aktiiviset omistajakäytännöt ovat omaisuuslajikohtaisia.

6. Raportointi ja yhteydenpito

Eläkerahasto selvittää, millä tavalla ja kuinka usein omaisuudenhoitaja raportoi vastuulliseen sijoittamiseen liittyvästä toiminnastaan ja sen tuloksista. Eläkerahasto seuraa myös omaisuudenhoitajien raportointia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta ja painottaa sijoitustoiminnan ESG-vaikutusten mittaamista. Montréal Carbon Pledge –aloitteen allekirjoittajana eläkerahasto edellyttää hiilijalanjälkiraportointia kaikkien osake- ja yritysainasijoitustensa osalta.

Eläkerahasto avaa kaikki osake- ja korkosijoitustensa sisällöt kaksi kertaa vuodessa vastuullisuusseulontaa varten, joten sijoitusrahastojen omistuslistat tulee saada käyttöön tarvittaessa. Eläkerahasto odottaa myös aktiivista yhteydenpitoa kaikilta omaisuudenhoitajiltaan, mikäli sijoitussalkussa esimerkiksi havaitaan eläkerahaston sijoitusperiaatteiden kanssa ristiriidassa olevia sijoituskohteita.

Eläkerahasto seuraa kaikissa omaisuusluokissa sijoitusrahastojensa vastuullisen sijoitustoiminnan kehittymistä vuosittaisen ESG-kyselylomakkeen avulla. Eläkerahasto jakaa kyselytulokset omaisuudenhoitajiensa kanssa ja keskustelee tarvittaessa heidän vastuullisen sijoitustoiminnan kehitystavoitteistaan.

7 Vastuullinen sijoittaminen käytännössä

Kirkon eläkerahasto ottaa vastuullisuusnäkökulmat huomioon kaikissa omaisuuslajeissa. Jokaisessa omaisuuslajissa löytyy erilaisia tapoja ja mahdollisuuksia sisällyttää ESG-asiat osaksi sijoitustoimintaa.

Vastuullisuuskysymykset otetaan eläkerahaston sijoitusyksikön työssä huomioon osana sijoituspäätöstä ennen sijoituksen tekemistä. Usein paras hetki vaikuttaa omaisuudenhoitajan ja asianomaisen sijoitusrahaston toimintaperiaatteisiin on sijoitusvaihe ja siihen liittyvät neuvottelut.

Sijoitusvaiheen jälkeen eläkerahasto pyrkii jatkuvasti edistämään omaisuudenhoitajien tietämystä ja taitoa kysymällä ja keskustelemalla heidän vastuullisuuskäytännöistään tapaamisten yhteydessä. Eläkerahaston vuosittainen ESG-kysely toimii seurantatyökaluna ja se kattaa sijoitukset kaikissa omaisuuslajeissa.

Eläkerahasto sijoittaa lähtökohtaisesti rahastoihin, joiden rekisteröintivaltio on sitoutunut liittymään OECD:n automaattista verotietojen vaihtoa koskevaan sopimukseen (AEOI).

Mikäli omaisuudenhoitaja tai sijoitusrahasto ei täytä eläkerahaston asettamia vastuullisuusvaatimuksia tai vastuullisuustyöskentelyyn liittyy avoimia kysymyksiä, sijoitusyksikkö aloittaa vaikuttamiskeskustelun omaisuudenhoitajan kanssa.

7.1 Osakesijoitukset

Eläkerahaston osakesalkkuun kuuluu sekä suoria osakesijoituksia että rahastosijoituksia.

Suorat osakesijoitukset. Kirkon eläkerahasto omistaa suoria suomalaisia ja eurooppalaisia osakkeita kolmen täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksen kautta. Täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimus tarkoittaa, että osakerekisterissä Kirkon eläkerahasto on omistajana, mutta mandaatin hoitaja on valtuutettu tekemään sijoituspäätökset eläkerahaston puolesta. Sopimuksessa määritetään sijoitustoiminnan rajoitukset – mukaan lukien kriteerit vastuulliseen sijoittamiseen liittyen - ja omaisuudenhoitajan tulee hoitaa eläkerahaston sijoituksia sopimuksen mukaisesti. Sopimuksessa omaisuudenhoitaja sitoutuu huomiomaan ESG-asiat sijoituspäätöksenteossa, toimimaan aktiivisena omistajana sekä raportoimaan toiminnastaan.

Eläkerahasto osallistuu vuosittain kotimaisten pörssiyritysten yhtiökokouksiin yhteistyössä omaisuudenhoitajiensa kanssa.

Epäsuorat osakesijoitukset. Täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimusten lisäksi eläkerahastolla on eri maantieteellisille alueille sijoitavia osakerahastoja. Eläkerahasto valitsee omaisuudenhoitajia, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen allekirjoittamalla PRI-periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitussäännöt. Tällaiset omaisuudenhoitajat ottavat ESG-asiat johdonmukaisesti mukaan sijoitusanalyysiin eri menetelmin ja hyödyntävät omistajaoikeutensa yhtiökokouksissa ja keskustelevat yritysten kanssa vastuullisista toimintatavoista.

Eläkerahasto tekee normipohjaisen vastuullisuustarkastelun kaikista osakesijoituksista kahdesti vuodessa ja osallistuu vaikuttamistoimintaan.

Osakeindeksisijoitukset. Taktisen allokaation toteuttamiseksi eläkerahasto käyttää ns. passiivisia sijoitusmuotoja kuten osakeindeksirahastoja. Osakeindeksirahastot tarjoavat likvidin ja kustannustehokkaan tavan eläkerahastolle osallistua eri osakemarkkinoille. Niiden avulla voidaan sujuvasti vaihtaa eri markkina-

alueiden painoa osakesalkussa. Indeksirahastojen tarkoitus on hakea markkinakohtaista painotusta, eikä arvioida yksittäisiä yrityksiä.

Eläkerahaston osakeindeksirahastoista vastaava omaisuudenhoitaja noudattaa laajasti vastuullisuuskriteerejä. Kaikki indeksirahastot käyttävät vastuullisuusseulontaa, jossa sijoituksia ei tehdä yrityksiin, jotka rikkovat kansainvälisiä normeja ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruptiosta ja ympäristöstä. Lisäksi sijoituksia ei tehdä yrityksiin, jotka ovat mukana hiilikaivostoiminnassa tai kivihiilen polttamisessa. Kytkökset kiistanalaisten aseiden keskeisten komponenttien valmistukseen johtavat myös yhtiöiden välttämiseen. Lisäksi kaikki indeksirahastot käyttävät aktiivisesti äänioikeutta yhtiökokouksissa maailmanlaajuisesti.

7.2 Korkosijoitukset

Eläkerahaston korkosijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta.

Valtionobligaatiot. Valtionobligaatiosijoituksilla rahoitetaan valtioiden toimintaa. Eläkerahasto suosii omaisuudenhoitajia, jotka arvioivat kohdevaltioiden vastuullisuusnäkökulmia. Erityisesti kehittyvien maiden valtionlainoihin sijoittavien omaisuudenhoitajien tulee huomioida miten valtiot noudattavat kansainvälisiä ihmisoikeus-, ympäristö- ja muita kestävään kehitykseen liittyviä sopimuksia ja suosituksia.

Yritys- ja vaihtovelkakirjalainat. Eläkerahasto valitsee omaisuudenhoitajia, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen allekirjoittamalla PRI-periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitussäännöt. Tällaiset omaisuudenhoitajat ottavat ESG-asiat johdonmukaisesti mukaan sijoitusanalyysiin eri menetelmin ja keskustelevat yritysten kanssa vastuullisista toimintatavoista.

Rahamarkkinasijoitukset. Eläkerahasto edellyttää talletuspankilta vastuullista toimintaa ja rahamarkkinarahastojen hoitajilta ESG-näkökulmien huomioimista liikkeeseenlaskijoiden osalta.

Eläkerahasto tekee normipohjaisen vastuullisuustarkastelun kaikista valtion-, yrityslaina- ja rahamarkkinasijoituksista kahdesti vuodessa ja osallistuu vaikuttamistoimintaan.

7.3 Vaihtoehtoiset sijoitukset

Eläkerahaston vaihtoehtoihin sijoituksiin kuuluvat kiinteistösijoitukset, pääomasijoitukset, vaihtoehtoiset korkosijoitukset sekä absoluuttisen tuoton sijoitukset.

Kiinteistösijoitukset. Kirkon eläkerahasto on pitkäaikainen kiinteistösijoittaja, joka noudattaa omassa toiminnassaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja edellyttää yhteistyökumppaneiltaan vastuullisia ja yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä toimintatapoja.

Vastuullisessa kiinteistösijoittamisessa korostuu ympäristönäkökulma, koska kiinteistöillä ja rakentamisella on merkittävä yhteys energian ja luonnonvarojen kulutukseen, päästöihin ja sitä kautta ilmastonmuutokseen. Rakennusallalla on myös positiivinen, työllistävä vaikutus ja kiinteistöjen kunto vaikuttavaa suoraan vuokralaisiin ja lähiympäristön viihtyisyyteen. Kirkon eläkerahasto huomioi vastuullisuusnäkökulmat sekä suorissa kiinteistösijoituksissaan että kiinteistörahastosijoituksissaan.

Suorissa kiinteistösijoituksissa eläkerahasto huomioi vastuullisuutta muun muassa pitämällä hyvää huolta kiinteistökannastaan ja kehittämällä niitä ympäristövastuullisesti. Kiinteistöissä huomioidaan erityisesti energiatehokkuus, kestävä kehitys ja ekologisuus. Lisäksi huomiota kiinnitetään kiinteistöjen

elinkaarimittaiseen vastuullisuuteen, aliurakoitsijoiden työvelvoitteiden huolehtimiseen ja työsuojeluun. Kiinteistöjen energia-asiat huomioidaan erityisesti peruskorjausten yhteydessä. Uuden kiinteistön hankinnan yhteydessä kestäväen kehityksen ratkaisut ovat keskiössä.

Vastuulliseen kiinteistösijoittamiseen kuuluu paljon vuorovaikuttamista: yhteistyöyrityksiä kannustetaan vastuulliseen toimintaan ja kiinteistöyhtiöiden toimitusjohtajia pyritään motivoimaan vastuullisuuteen osana kiinteistöjen hallitustyöskentelyä. Eläkerahasto pyrkii löytämään parhaita käytäntöjä vuokralaisten kanssa esimerkiksi uusia vuokrasopimuksia neuvoteltaessa.

Kiinteistörahastosijoituksissa eläkerahasto suorittaa uusille kiinteistörahastoille oman ESG-selvityksen osana sijoitusarviointia. Kiinteistörahaston vastuullisuus varmistetaan rahastosopimuksen liitteisiin lisätyllä ns. side letterillä. ESG-liitteessä hallinnointiyhtiö sitoutuu ottamaan huomioon ESG-kriteerit sijoituspäätöksissä sekä pyrkii sisällyttämään vastuullisuuskriteerit osaksi sijoitusvalintoja ja raportointia. Kiinteistörahastoissa voidaan huomioida esimerkiksi energiatehokkuutta, uusiutuvan energian käyttöä, julkisen liikenteen ratkaisuja sekä kiinteistöjen sertifiointia.

Pääomasijoitukset. Pääomasijoitukset ovat kiinnostavia vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta: pääomasijoittajalla on omistajan roolissa mahdollisuus vaikuttaa varhaisen vaiheen yritystoimintaan ja sitä kautta kestäväen yrityskulttuurin rakentamiseen. Pääomasijoittaja voi myös tukea kotimaansa uusia innovaatioita ja yrittäjyyttä, sekä panostaa uusiutuvaan energiaan ja puhtaaseen teknologiaan.

Kirkon eläkerahaston pääomasijoitukset koostuvat pääomarahastosijoituksista, joissa on eläkerahaston lisäksi useita muita sijoittajia. Osa rahastoista ovat ns. rahastojen rahastoja, jotka sijoittavat toisiin pääomarahastoihin.

Kirkon eläkerahasto on ulkoistanut pääomarahastosijoitusten seurannan ja hallinnoinnin ulkopuoliselle yhteistyökumppanille. Yhteistyökumppani suorittaa uusille pääomarahastoille ESG-selvityksen osana laajempaa sijoitusarviointia. Pääomarahaston vastuullisuus varmistetaan rahastosopimuksen liitteisiin lisätyllä ns. side letterillä, jossa rahastomanageri sitoutuu ottamaan huomioon vastuullisuuskriteerit omassa sijoitustoiminnassaan. Osana jatkuvaa seurantaa eläkerahaston yhteistyökumppani suorittaa vuosittaisen ESG-kyselyn kaikille pääomarahastoille.

Eläkerahasto edellyttää, että pääomarahastojen hallinnointiyhtiöt hoitavat verovelvoitteensa vallitsevien lakien ja asetusten tarkoittamalla tavalla sekä oman toimintansa että määräysvallassaan olevien salkkuyhtiöiden osalta. Eläkerahasto pitää tärkeänä, että hallinnointiyhtiöt ja salkkuyhtiöt maksavat veronsa sille hallintoalueelle, jossa ne toimivat ja jossa tulon johtavan taloudellisen toiminnan tai työn katsotaan tapahtuvan.

Vaihtoehtoiset korkosijoitukset. Vaihtoehtoiset korkosijoitukset tarjoavat perinteisen pankkirahoituksen rinnalle vaihtoehtoisen rahoituskanavan. Vaihtoehtoisten korkosijoitusten piiriin kuuluvat esimerkiksi private credit- ja mikrolainarahastot. Eläkerahasto sijoittaa ainoastaan hyvämaineisiin ja vastuullisesti toimiviin rahastoihin. Rahastovalinnassa eläkerahasto edellyttää sijoituskohteilta lähtökohtaisesti ESG-periaatteisiin sitoutumista, vastuullisuusasioiden integrointia sijoituspäätöksiin sekä säännöllistä raportointia sijoittajille.

Absoluuttisen tuoton sijoitukset. Eläkerahasto sijoittaa ainoastaan hyvämaineisiin ja vastuullisesti toimiviin rahastoihin. Rahastovalinnassa eläkerahasto edellyttää sijoituskohteilta lähtökohtaisesti ESG-periaatteisiin sitoutumista, vastuullisuusasioiden integrointia sijoituspäätöksiin sekä säännöllistä raportointia sijoittajille.

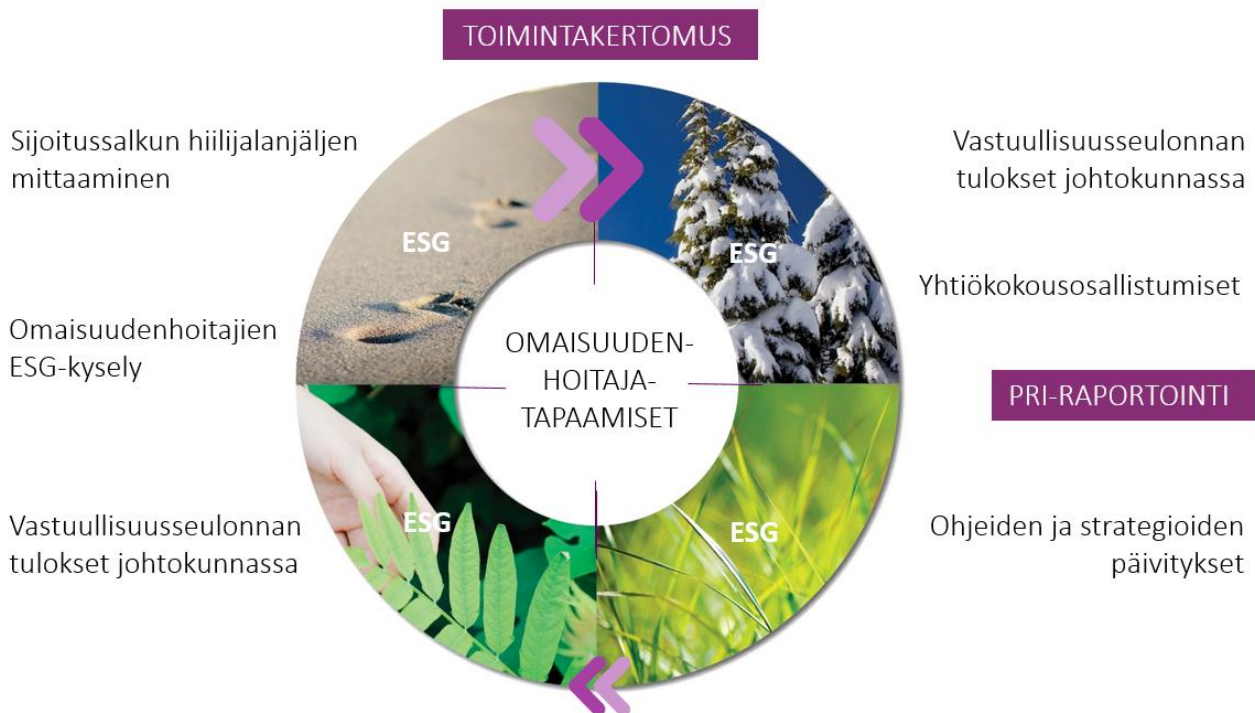
8 Raportointi

Kirkon eläkerahasto kuvaa vastuullisen sijoitustoimintansa tuloksia ja toimenpiteitä vuosittain julkaistavassa *toimintakertomuksessa*. Toimintakertomuksessa käsitellään seuraavaa toimintaa:

- ilmastonmuutosstrategiatyökalujen seuranta ja vuosivertailu
- osake- ja yrityslainasijoitusten hiilijalanjälki
- omaisuudenhoitajille suunnatun ESG-kyselyn tulokset
- salkun vastuullisuusseulonta ja siihen liittyvät vaikuttamiskeskustelut
- yhtiökokousosallistumiset
- sijoittaja-aloitteet ja niiden edistyminen.

Toinen tärkeä raportointityökalu on *PRI:lle laadittava vuosiraportti*, joka kuvaa tarkemmin eläkerahaston toimenpiteitä PRI-periaatteiden toteuttamiseksi. Eläkerahaston PRI-vuosiraportti sekä vastuullisen sijoittamisen toimintakertomus ovat julkisia raportteja.

Eläkerahasto haluaa jatkossa selvittää mahdollisuuksia liittää ESG-pisteytyksiä ja vaikuttavuusmittareita osaksi kuukausi- ja vuosiraportointiaan. *YK:n kestävän kehityksen tavoitteet* muodostavat keskeisen kehyksen vaikuttavuusraportoinnissa.

Vaikuttamiskeskustelut ja sijoittaja-aloitteet jatkuvat ympäri vuoden

Kuva: Eläkerahaston vastuullisen sijoitustoiminnan ja siihen liittyvän raportoinnin vuosikello.

9 Päätöksentekoprosessi

Kirkon eläkerahaston vastuullista sijoitustoimintaa valmistellaan ja toteutetaan neljässä eri vaiheessa:

- **Eläkerahaston johtokunta** hyväksyy vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastonmuutosstrategian ja toimintakertomukset. Vastuullisen sijoitustoiminnan tukeminen kuuluu johtokunnan tehtäviin ja siihen liittyvää toimintaa käsitellään säännöllisesti johtokunnan kokouksissa.
- **Vastuullisen sijoittamisen työryhmä** on asiantuntijaelin, joka neuvoo eläkerahaston johtokuntaa vastuullista sijoittamista ja yritysten vastuullisuutta koskevissa kysymyksissä. Työryhmä valmistelee vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastonmuutosstrategian ja tekee suosituksia johtokunnalle vastuulliseen sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä.
- **Eläkerahaston johtaja** hyväksyy osallistumiset kansainvälisiin sijoittaja-aloitteisiin ja päätös tuodaan johtokunnalle tiedoksi.
- **Eläkerahaston sijoitusyksikkö** vastaa sijoitustoiminnasta ja raportoinnista. Sijoitusyksikkö käsittelee tapauskohtaisesti esiin nousevia uutisia yritysten toimintatavoista ja vastaa eri sidosryhmien yhteydenottoihin.

KIRKON ELÄKERAHASTO[†]

Eteläranta 8
PL 210
00131 Helsinki
vaihte 09 180 21